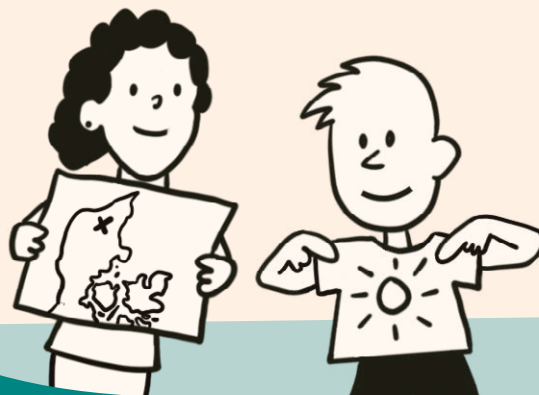

Minder i hjertet

- på koloni med fritidscentret

Projekt: Grav kvaliteten ud af hverdagshandlingerne i klubarbejdet på Østerbro. Fokus på kolonierne.

Redaktion: Søren Bot, Centerleder Pumpestationens Fritidscenter (ansvarshavende) og Marie Lørring Dahl, Visuel udviklingsagent, www.udviklingsrum.dk

Projektgruppe: Andreas Fløde, Pædagog, Harald Juul, Musikmedarbejder, Laila Sørensen, Afdelingsleder, Sanne Thorvil, Pædagog og Souschef og Marie Lørring Dahl, Visuel udviklingsagent

Tekst og tegning: Marie Lørring Dahl

Grafisk design: Rikke Winkler Nilsson, Fetch Grafik.

Tryk: Christensen Grafisk.
Printed in Denmark 2021

Udgivet af: Forlaget tokeagerschou.dk.

Distributionsforlag:

DAFOLO A/S
1. udgave. 1. oplag 2021
ISBN 978-87-971584-1-8

©2021 Søren Bot, Marie Lørring Dahl & forlaget tokeagerschou.dk
Det er tilladt at gengive hele eller dele af pjecen med tydelig kildeangivelse af pjecens titel: Minder i hjertet – på koloni med Fritidscentret

Minder i hjertet

Vi er på sommerkoloni. Den sidste aften sidder jeg sammen med fem piger og taler om det klubliv, de har haft på Pumpestationen. Det er sidste gang, de er med på kolonien, da de nu går ud af 9. klasse. Vi taler om alle de oplevelser og relationer, vi deler sammen.

Jeg spørger dem om, hvad der er deres bedste minde? En af pigerne siger så, at hun ikke kan vælge. Men kolonierne har skabt minder i hendes hjerte, som hun altid vil huske.

Da gik det op for mig, at det er lige præcis dét en koloni kan: skabe MINDER I HJERTET.

Citat pædagog

Indhold

Introduktion.....	4
Præsentation af Pumpestationen og det fritids- og ungdomspædagogiske arbejde.....	5
Koloniernes meningsprofil	6
Resultaterne	7
Handlingerne	8
Betingelserne	9
Koloniernes varemærke.....	10
Gyldne øjeblikke.....	11
Kort over Fritidscentres kolonier.....	14
Kolonibeskrivelser.....	16
Børnenes kolonioplevelser.....	20
De bedste oplevelser	20
De sociale kompetencer og værdier for samvær.....	22
De nye erfaringer	24
De bedste minder.....	25
Litteratur og inspiration	27

Introduktion

Fritidscentret Pumpestationen har iværksat projektet *Grav kvaliteten ud af hverdagshandlingerne* med henblik på at synliggøre, beskrive og dokumentere det fritidspædagogiske arbejde med børn og unge. I Pumpestationen er der en lang tradition for at tage på koloni, og der arrangeres 12 - 15 kolonier årligt. I denne publikation sættes kolonierne under lup.

Projektgruppen har arbejdet med en narrativ tilgang til dokumentation og med *Meningsmetoden*¹, der tager udgangspunkt i spørgsmålene: Hvad er den dybere mening med arbejdet her? – og hvordan forløser vi den

1. Lær af de gyldne øjeblikke. Charlotte Larsen, Steen Hildebrandt og Trine Beckett. 2015

helt konkret? Gennem en grundig proces og analyse af pædagogernes fortællinger om *Gyldne øjeblikke* har projektgruppen indkredset den helt særlige mening, der skabes for børn og unge på kolonierne.

Koloniernes meningsprofil graves frem ved at finde, beskrive og lyse på de gyldne øjeblikke, hvor pædagogerne bliver rørt og oplever, at kolonien sætter sig spor og gør en forskel for børn og unge. Meningsprofilen giver et indblik i det konkrete pædagogiske arbejdes resultater, handlinger og betingelser. Slutteligt er der skåret ind til benet, og gruppen har udvalgt de mest essentielle meningskomponenter, der udgør koloniernes store "hvorfor". Eller med andre ord *Varemærket* for Pumpestationens kolonier.

Det pædagogiske arbejde med at tage på koloni er en langvarig proces, der strækker sig fra forskellige grundige forberedelser med børn og forældre til arrangementer, dialoger og understøttelse af nye relationer og fællesskaber i tiden efter hjemkomst. Den pædagogiske proces og de pædagogiske overvejelser bag vises her med fortællinger fra fire af Pumpestationens kolonier.

Det har også været ønsket at undersøge børnenes og de unges perspektiver. Hvordan oplever de

"Et gyldent øjeblik er en situation, som har gjort medarbejderne fagligt stolte og rørte, fordi de gjorde en forskel for brugeren og dermed forløste institutionens potentiale"

"Lær af de gyldne øjeblikke"

at være på koloni? Hvad har særligt betydning for dem? Der er foretaget en kvalitativ spørgeskemaundersøgelse med besvarelser fra 22 børn på 12-18 år. Børnenes refleksioner over og oplevelser med at tage på koloni præsenteres med deres egne ord i interviewcitater og udsagn. Navnene er anonymiseret.

Præsentation af Pumpestationen og det fritids- og ungdomspædagogiske arbejde

Pumpestationens Fritidscenter samt satellitten Klub Kastelet, er et fritidstilbud til børn og unge i aldersgruppen 9 til 21 år fordelt på flere lokationer. Fritidscentret er omdrejningspunkt for omkring 1000 unges fritidsliv på Østerbro i København.

Pumpestationen ser det som sin kerneopgave at opbygge gode relationer til medlemmerne og udvikle medlemmernes grundkompetencer. Fritidscentrets aktiviteter skaber rammerne for dette arbejde, og der er altid pædagogisk personale til stede. Filosofien bag de mange aktiviteter er at give børnene en god introduktion til sport og kreativitet uden at generere verdensmestre. Det er naturligt og vigtigt, at børn og unge kommer til at stå på egne ben og ikke bliver pakket ind i vat

og bomuld, men langsomt lærer at være medbestemmende og tage medansvar.

Pumpestationen og Klub Kastelet tilbyder udfordrende lege, udflugter, kolonier m.m. for under trygge rammer at give børnene nogle gode og spændende oplevelser med kammeraterne, samtidig med at der arbejdes med udvikling af børnenes kompetencer. Kolonierne er en vigtig og vægtig del af dette pædagogiske arbejde.

Koloniernes meningsprofil

Koloniernes meningsprofil er den mening, vi skaber for børn og unge på Pumpestationens kolonier. Det er dét aftryk, vi sætter, eller den forskel kolonien gør for dem i deres børne og ungdomsliv. Meningsprofilen sætter ord på kolonierne som et fritidspædagogisk udviklings- og læringsrum.

Meningen kan ses i de resultater, som vi stræber efter at opnå. Den kan findes i vores konkrete pædagogiske handlinger, og den viser sig i betingelserne, dvs. den måde hvorpå vi organiserer og skaber det pædagogiske miljø både før, under og efter kolonierne.

Hvad er egentlig meningen med at tage på kolonier i fritids- og ungdomsklubben?
Hvilken forskel gør vi for børn og unge, og hvordan gør vi det?

Resultaterne

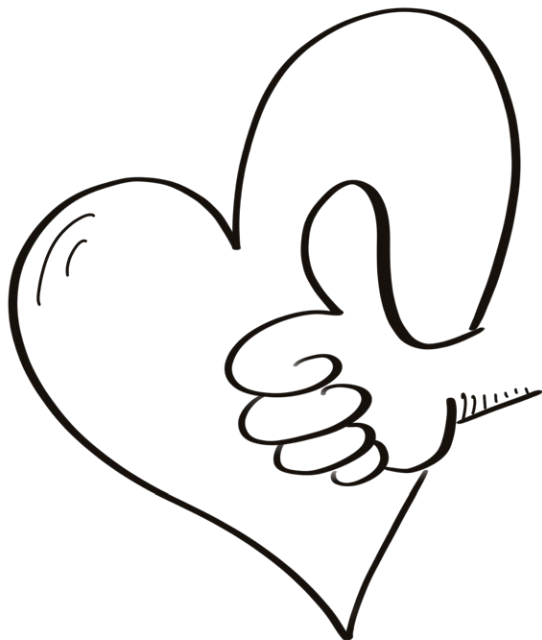
De resultater vi skaber for børnene og de unge på kolonierne:

Kolonier skaber minder for livet og nye venskaber opstår på tværs af alder og klasser.

Børnene:

- lærer at reflektere, skabe nye erkendelser om sig selv og håndtere nye udfordrende situationer.
- lærer at have tro på sig selv.
- får oplevelsen af frihed og selvstændighed.
- får helt særlige oplevelser, der giver glæde og følelsen af at lykkes.
- får erfaringer med at kunne klare sig selv og tage ansvar for sig selv og hinanden.
- får positive erfaringer med at beherske det 'umulige'.
- bliver kompetente på forskellige områder, fx lærer at stå på ski, lave et bål, spille et instrument eller lave mad.
- får oplevelser med at vise omsorg for andre.
- får erfaring med, at det kan være rart at koncentrere sig og fordybe sig i samtale.

Handlingerne

De konkrete pædagogiske handlinger på kolonierne, som er helt centrale for, at vi skaber mening for børn og unge:

- Vi møder børnene med optimisme og positivitet og tager udgangspunkt i deres lyspunkter.
- Vi har tillid til børnene og forventer noget af dem.
- Vi har oprigtig interesse i børnene og viser, hvad vi kan.
- Vi guider børnene gennem nye og udfordrende situationer.
- Vi planlægger, faciliterer og samler børn om fælles aktiviteter.
- Vi deltager aktivt sammen med børnene og bringer os selv i spil.
- Vi tilpasser aktiviteterne til de børn, vi har med, og skaber tilpasse udfordringer for dem.

Betingelserne

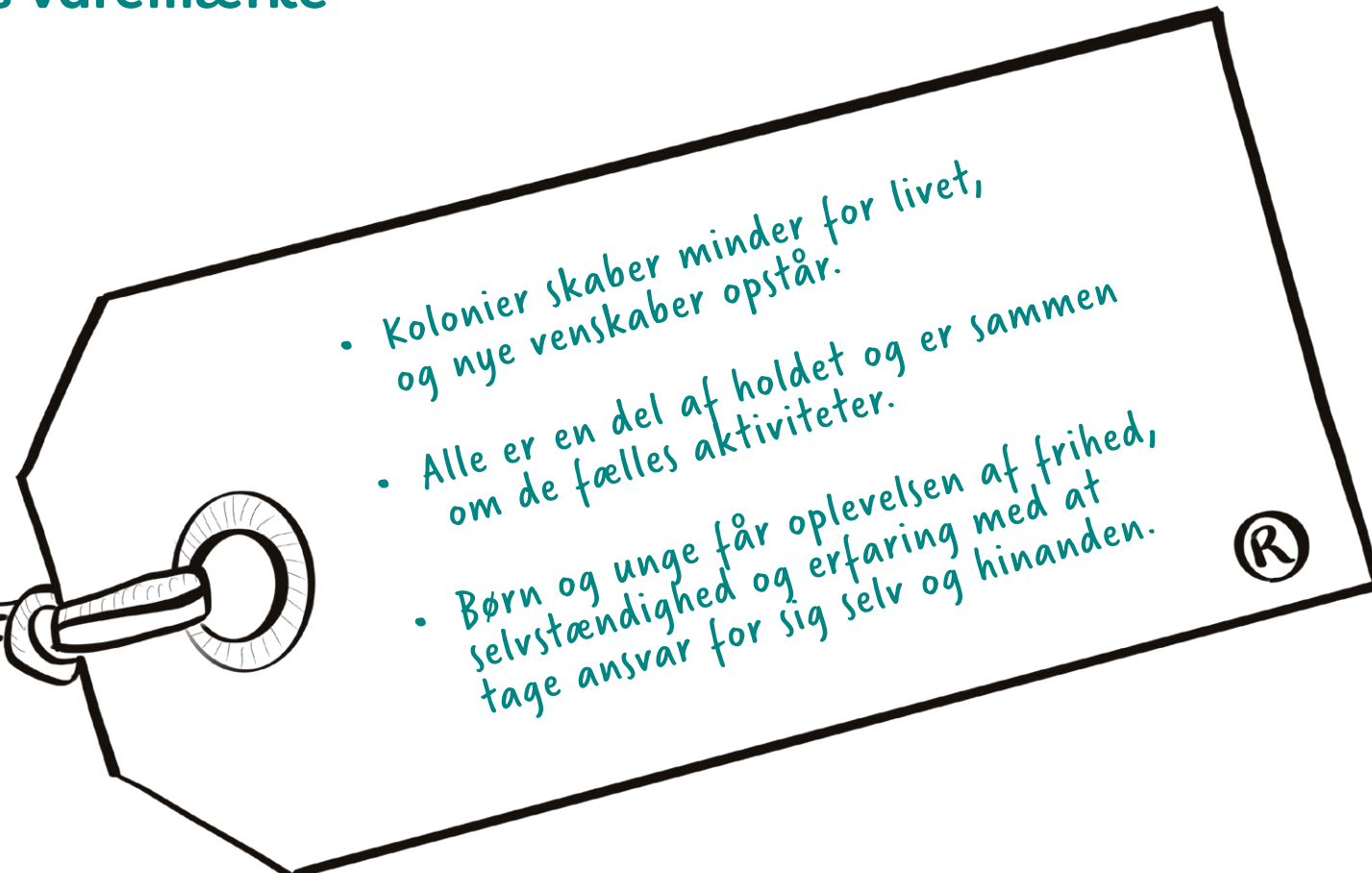

De strukturer og måder at organisere os på, som er udslagsgivende for, at vi kan skabe resultater og gøre en forskel for børn og unge på kolonierne:

Det er en grundlæggende værdi, at **ALLE** har krav på en god koloni, og **ALLE** er en del af holdet. Der er personale til stede og tilgængelige 24/7, og vi føler et helt særligt ansvar for de børn, vi har med. Med masser af tid at være sammen i nye omgivelser opbygges dybe og fortrolige relationer mellem børn, unge og voksne.

- Vi skaber FÆLLES oplevelser og børnene engagerer sig i aktiviteterne.
- Børn og voksne er sammen i aktiviteterne.
- Vi laver aftaler, har forventninger til børnene, og vi er vedholdende.
- Vi skaber rum for den gode samtale.
- Vi rummer alle børn og tager individuelle hensyn.
- Vi lægger mærke til børn, der ikke er en del af fællesskabet, og organiserer os på måder, der inviterer dem til at bidrage og føle sig tilstrækkelige.

Koloniernes varemærke

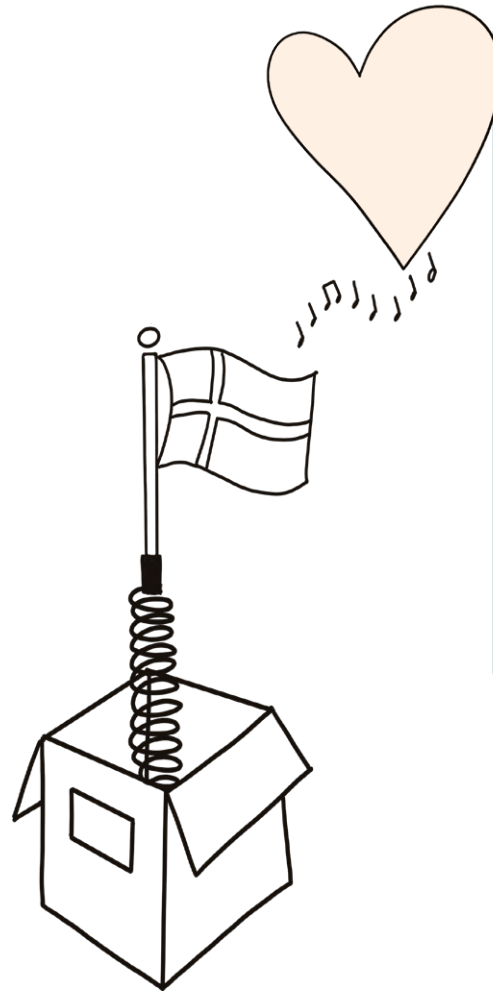
-
- Kolonier skaber minder for livet, og nye venskaber opstår.
 - Alle er en del af holdet og er sammen om de fælles aktiviteter.
 - Børn og unge får oplevelsen af frihed, selvstændighed og erfaring med at tage ansvar for sig selv og hinanden.

Gyldne øjeblikke

Gyldne øjeblikke er konkrete episoder, hvor det pædagogiske personale i særlig grad oplever, at de skaber mening og gør en forskel for børn og unge. Det er situationer, hvor de oplever faglig stolthed og bliver rørt. Hvor de mærker at de løser og forløser den pædagogiske kerneopgave.

Her er et par eksempler på de mange gyldne øjeblikke, der har dannet baggrund for koloniernes meningsprofil.

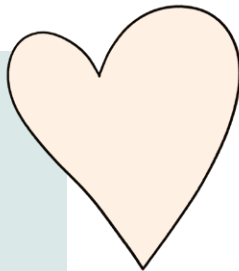
Fødselsdag og overraskelse

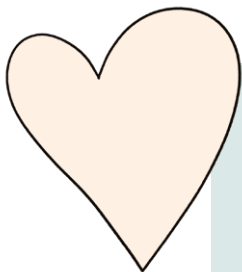
Vi holder fødselsdag for Jamie på kolonien. Han er en dreng, der normalt ikke står først i køen. Der er kagemand med slik, og vi synger fødselsdagssang for ham. Jamie er midtpunkt. Alle samles om ham, kigger på ham, er på banen og giver ham opmærksomhed. Han bliver meget overrasket over at blive fejret og smiler stille og lidt genert. Han ved ikke, hvilket ben han skal stå på, men det lyser ud af ham, hvor glad han bliver. Øjeblikket var hans. Det er jo også dét kolonier kan. Løfte og give noget til de børn, som ikke normalt får så meget opmærksomhed.

Vikingebadning

Ali og Qualid er med på koloni for første gang. De har aldrig set Vesterhavet før. Som det er tradition på alle mine kolonier, så skal vi "Vikingebade". Jeg bruger tre dage på at overtale dem til at prøve at gå i det kolde vand og til sidst lykkes det. De kom ud i de store bølger. De overvandt sig selv og grinede meget. De blev efterfølgende en del af den gruppe børn, som var "Vikinger".

Jeg husker denne situation, fordi de to drenge ikke særlig tit har udtrykt glæde. Ej heller har de været en del af et fællesskab. Dét blev de på denne koloni. Jeg blev glad over, at jeg havde været vedholdende og brugt tid på at overbevise dem om, at det ville blive en oplevelse, de ikke ville glemme.

Den første skitur

Vi er endelig fremme! Efter 12 timer i bus står alle iklædt vintertøj, støvler, ski og stave – klar til at indtage de svenske fjelde! Nybegynderne starter med et skikursus sammen med to af de voksne, på begynderbakken. Efter en lang første ski dag, består de én efter én skikurset og er klar til at komme videre. Det er dog ikke tilfældet for Fie. Hun har aldrig prøvet at stå på ski og er ved at miste modet. Det er nu ski dag nr. 2 og hun er den eneste tilbage på begynderbakken. Det ene fald tager det andet. Når der kommer fart på, bliver hun bange og falder. Hun ligger igen i sneen med skiene pegende i hver sin retning. Hun bryder ud i gråd. Entusiasmen er i bund og håbløsheden har for længst meldt sin ankomst. Hendes tøj er vådt efter de mange fald.

Jeg hjælper hende op og siger, at vi sammen skal klare dette. Jeg kører baglæns foran hende,

hvor hun bruger min stav til at finde balancen. Det ene store sving efter det andet kommer vi tættere på Vaffelhuset for enden af bakken. Teknikken begynder at sætte sig i kroppen. Efter et par gentagelser af samme øvelse er tiden nu kommet for, at hun selv uden min hjælp skal sætte ud fra bakken helt alene. Koncentreret og med det rigtige bøj i knæene, kører hun af sted og laver store, sikre sving, hvor hun selv er i stand til at kontrollere farten.

Lige pludselig kigger hun op og indser, at hun står lige foran Vaffelhuset. Med begge stave i vejret udbryster hun i glæde: "Jeg gjorde det! Jeg gjorde det! Og faldt ikke én eneste gang!". Hun tørrede et par glædestårer væk og fik den største highfive. Vi fejrede succesen med en varm vaffel. Hun skyndte sig hurtigt ud igen, hvor hendes veninder skulle have hende med op på den rigtige piste!

Kort over Fritidscentres kolonier

Legoland og Lalandia, Billund

Koloni ved Søndervig,
Vesterhavet

Ridepigetur,
Århus

Ålborg Musikfestival

Julekoloni,
Århus

Hyttetur,
Samsø

Kolonier på flyvende steder

E-sport koloni i en storby

Ridekoloni

Sommerkoloni til en dansk by

Kreakoloni

Drengokoloni, Fyn

Julekoloni, Odense

Vilde vulkaner,
Musikfestival,
Vordingborg

Juletur, weekend i Odense

Knuthenborg,
weekendtur

Lejrtur, Møn

Lalandia, Rødby

● Pumpestationen
● Kastellet

Kolonibeskrivelser

Sommerkoloni til Spanien

Vi rejser i den første uge af sommerferien, 2 pædagoger og 18 børn (8. klasse). Børnene skal tilmelde sig kolonien et helt år før vi tager af sted, da de skal "arbejde" for fritidscentret i deres 7. klasses skoleår. Dette er en del af det pædagogiske formål med kolonien. Børnene hjælper til i Fritidscentret ved forskellige lejligheder fx ved fastelavn, juleafslutning, modeshow og overnatninger. Det understøtter børnene i at opbygge relationer til hinanden og at føle sig som en del af et hold. De kommer ofte fra forskellige skoler og skal lære hinanden at kende. De sparer på den måde op til forskellige aktiviteter på kolonien, og det giver

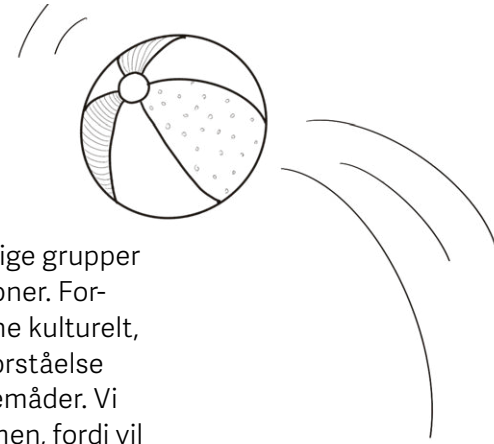
også forældrene mulighed for at betale for kolonien i det tempo, der passer dem økonomisk. Vi forbereder børnene til deres (ofte) første udlandsrejse uden familien og italesætter, hvad de kommer til at møde. Det handler om at skabe en passende balance mellem forudsigelighed og overraskelser. Vi overvejer og forbereder grundigt med inddragelse af børnene, hvem der skal bo sammen. Børnene vælger et børnekoloniudvalg med formand og næstformand, der repræsenterer børnegruppen.

Vi har altid forskellige aktiviteter og udflugter på vores program ca. hver anden dag. Så én dag gør vi noget sammen som et hold, og én

dag er vi delt op i forskellige grupper efter interesser og relationer. Formålet er at berige børnene kulturelt, og at vi sammen får en forståelse for andre kulturer og levemåder. Vi spiser alle måltider sammen, fordi vi gerne vil dele dagens oplevelser – og vi sætter her rammen for refleksioner og udviklende dialoger.

"Børnene vælger et børnekoloniudvalg med formand og næstformand, der repræsenterer børnegruppen."

Når vi kommer hjem, laver vi et sæt billeder til alle børn, og vi holder en koloniaften med mad. På den måde støtter vi børnene i at bevare

relationerne og introducerer dem til næste koloni. De relationer, som børnene har dannet på kolonien, ser vi ofte fortsætte derhjemme og på kommende kolonier.

Pædagog og souschef i Pumpestationen

1800-tals koloni. Overlevelse i Sverige

Kolonien er for børn og unge fra 6. – 9. klasse. Vi bor i et hus fra 1823 i Söderåsen Naturreservat. Der er ingen el, og vi laver mad på bål. Vandet hentes fra en gammel pumpe, og der er fire kilometer gennem skoven til nærmeste købmand.

Det er en koloni med mange udfordringer. Derfor lægger vi vægt på, at børn og forældre får indblik i forholdene. Vi har samtaler inden med alle børn og forældre. Vi taler om, at der skal vandles meget, at alle helt almindelige dagligdagsrutiner såsom madlavning og personlig hygiejne er udfordrende, og at alt lejrudstyr medbringes hjemmefra.

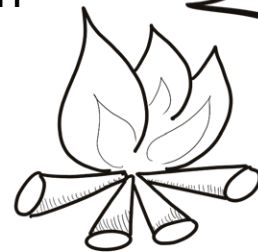
Vi hugger brænde (meget brænde) og laver mad på bål. Der er konkurrencer i at lave ild, knivkastning og vi laver flitsbuer. Bad foregår i søen

og mange af børnene vælger at bygge shelters i skoven og overnatter der. Det handler om at lære at leve primitivt, for eksempel hvordan man undgår at fryse. De pædagogiske mål er robusthed, behovsudsættelse, samarbejde og at være social. Vi kommer tæt ind på det enkelte barn og skaber tætte relationer, fordi vi er sammen 24/7. Vi arbejder i høj grad med pædagogiske forløb for det enkelte barn eller en gruppe, som vi på forhånd har sammensat hjemmefra med et bestemt formål. De pædagogiske mål handler også om at udvikle selvværd, give positive oplevelser, give mulighed for at skabe nye relationer og i nogle tilfælde bedre relationer, end dem de har i forvejen. Der er en masse læring for børnene

i denne kolonimodel. De kan lære at tage ansvar (frihed under ansvar), indgå i demokratiske processer, tage hensyn til andre og acceptere forskelligheder. De blandede aldersgrupper er også med til at understøtte det.

Kolonien er populær og giver mange minder. Der bliver snakket meget og den afføder gode og dybe samtaler efterfølgende. Børnene oplever følelsen af at have fuldført noget sejt - at de har overlevet.

Musikmedarbejder i Pumpestationen

Vi har hørt fra alle børn, der har været på overlevelseskoloni, at det bedste ved det er friheden. Dét at de selv må bestemme og så sammenholdet, der opstår!
De nævner også trygheden ved, at der altid er en voksen, der er klar til at hjælpe. Kolonien er fyldt med gyldne øjeblikke. At opleve lykkelige børn, se dem blomstre og se deres stolthed, når de helt selv har klaret det, som andre normalt gør for dem.

Aalborgfestivalen. Ungdomsringsens Musikfestival

Aalborgfestivalen er Nordeuropas største musikfestival for unge og er de seneste år blevet arrangeret i kulturbygningen Nordkraft. Det er typisk en gruppe på 12-14 unge såkaldte "musikbørn", som tager af sted med toget fra København til Aalborg. Det er primært en musikkoloni for de lidt ældre børn, ca. i alderen 13-16 år. Alligevel plejer vi altid at have nogle yngre med, som har vist særlig interesse for musikværkstedet og bruger meget af deres tid hos os. Hovedformålet med kolonien er at optræde på de forskellige scener med vores sammenspilsgrupper, samtidig med at børnene kan se, høre og spejle sig i andre unge mennesker, som giver koncerter, og som de møder til festivalen. Vi bor på hotel lige overfor Nordkraft, hvilket er praktisk, når vi hele tiden skal frem og tilbage.

Vi italesætter kolonien overfor musikbørnene og løfter den lidt op på

en piedestal – som en stor oplevelse og milepæl, man kan opleve som musikbarn. Det kræver dedikation, forpligtelse og øvelse, og det er som regel de øvede og lidt ældre musikbørn, som kommer med. Vi opøver et repertoire med forskellige sammenspilskonstellationer. I processen til at blive klar kender alle til målet, som er koncerten. Det giver anledning til at tale om og arbejde med sceneskræk, udstråling, sammenspillet, nervøsitet, opbakning mm. Nogle børn bliver også opfordret til at melde sig ind i KODA, hvor de får rettighedsbeskyttelse til egne numre og såkaldte "royalties" ved koncertfremførelse. Sådan stifter børnene bekendtskab med at tjene penge på egen musik og får en forsmag på livet som musiker.

De primære aktiviteter er koncerterne. Det er vores fælles tredje. Men togturen er også vigtig. Her har vi fem timer til de gode samtaler med

børnene. Vi taler om deres liv, musikalske udvikling, drømme og tanker om snart at skulle spille koncert på Nordeuropas største musikfestival. Mange er spændte på de oplevelser, de har i vente og nogle har allerede prøvet det flere gange før. En vigtig egenskab og udvikling, som alle børnene gennemgår, er evnen at kunne håndtere den uro, nervøsitet, angst og stress, som kan finde sted, lige inden de skal på scenen. Her lærer de at fokusere og bevare koncentrationen, også mens de står på scenen. Det udvikler deres selvtillid. Det hele opløses i eufori, når sidste tone er spillet. Musikbørnene opnår en unik og vild form for fællesskab og bekræftelse hos hinanden. Det styrker i høj grad deres selvværd. Efter alle vores koncerter er overstået, tager vi børnene med på cafe og fejrer med stor buffet og sodavand til alle.

Vi filmer vores optrædere. Allerede på hjemturen i toget er det populært at se på optagelserne. Her går meget af tiden også på at evaluere koncerterne – og ofte er det børnene, der starter. Der bliver lavet en sammenklippet film, som lægges op på YouTube, så børnene kan se filmen med os, forældre og søskende, bedsteforældre og vennerne. Når børnene ser den med hinanden, tages de tilbage til den fælles oplevelse og mærker bekræftelsen igen hos hinanden. Det giver en rar følelse og bidrager til et endnu stærkere musikfællesskab, og chancen er stor for, at de er med igen på Aalborgfestival året efter.

Musikpædagog i Pumpestationen

Kr. Himmelfartskoloni til Bornholm

Kolonien går til Bornholm på Rønne Vandrehjem med 4 voksne og 32 børn fra 5. – 7. klasse. Vi forbereder kolonien ved at de ældre børn fortæller de yngre børn om at tage på koloni med klubben. På den måde giver vi børnene mulighed for at lære af hinanden. Før kolonien bestilles kommer børnene med ønsker til hvilke ture de vil på, og vi kommer også med forslag. Turen planlægges herfra. Når vi ved hvilke børn, der skal med, holder vi et kolonimøde for børn og voksne. Her beslutter vi sammen, hvad kolonien skal indeholde af ture og aktiviteter, og hvem der skal bo og sove sammen. Vi fortæller om transporten, hvad de skal tage med, soveregler osv. Børnene deltager engageret på mødet. Vi vægter denne inddragelse højt for

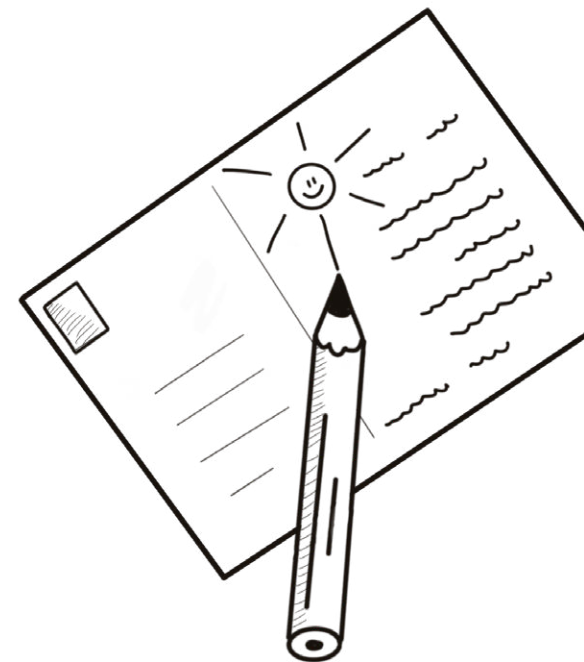
at få børnene til at tage medansvar, træffe valg og for at skabe engagement og gøre kolonien til en fælles oplevelse.

Kolonien indeholder altid ture rundt på Bornholm, strandture, minigolfturnering og ikke mindst er der masser af kortspil. Det handler om at være nærværende sammen og at være sammen om noget, hvor alle kan deltage på lige fod. Alle, der har lyst, får mulighed for at skrive et postkort til et familiemedlem. Vi taler om, hvad der er særligt ved at skrive og beskrive stemninger og oplevelser i et postkort modsat på sms. Det er en fælles aktivitet, der giver anledning til fordybelse og gode snakke. Når børnene deler oplevelser og historier med hinanden på tværs af alder, så oplever vi,

at de reflekterer, lærer af og inspirerer hinanden.

Et par uger efter vi er kommet hjem holder vi en koloniaften. Her taler vi om kolonien. Hvad var godt, og hvad var ikke så godt. Vi ser billeder og taler om, hvornår vi kan komme på koloni næste gang. Her oplever vi resultaterne af kolonien i form af nye venskaber, der blomstrer op, god stemning og fællesskab omkring sjove historier. På denne måde slutter vi også rejsen sammen og kolonien bliver en hel oplevelse. Lige fra forventningens glæde før afgang til deling af de fælles oplevelser, når vi er kommet hjem.

Afdelingsleder i Klub Kastellet

Børnenes kolonioplevelser

De bedste oplevelser

Hvad glæder du dig mest til?

Hvad er det bedste ved at være på koloni?

AT HAVE DET SJOVT

- Alle de sjove stunder og de grin, man har med de voksne og de andre børn.
- Det er pissesjovt.
- De mange gode aktiviteter, og man kan man ikke undgå at grine og have det sjovt.
- Det er menneskene, solnedgangsturene til stranden og at man ved, at ens mave kommer til at gå totalt i krampe af at grine hver evig eneste dag.

VENNERNE – at være sammen og møde nye

- Det bedste er at bo på værelse med sine venner.
- Det gode ved klubkolonier er, at venskaberne varer ved, fordi vi alle ser hinanden på klubben igen, efter vi er kommet hjem.
- På nogle kolonier har min klasse og nogle fra en anden skole leget rigtig meget sammen, så vi har fået en masse nye venner.
- Jeg glæder mig til at nyde tiden sammen med mine venner.

FRIHED OG SELVSTÆNDIGHED

- Det bedste er at man kan være alene uden forældre og sove et andet sted end hjemme.
- Og at pædagogerne ikke er forældreagtige og siger ting som "du må ikke spise så meget slik" og "du skal gå i seng kl. 9". Så kan man lidt lave hvad man har lyst til.
- Jeg glæder mig til at tage lidt ansvar (fx lave mad).
- Jeg oplever en vis tillid mellem os og pædagogerne, der gør, at vi har mere frie tøjler ift., hvor vi færdes, og hvad vi foretager os.
- Jeg glæder mig nok allermest til bare at have fri og ferie – og ikke tænke på skole og sådan nogle ting.

FÆLLESSKABET OG RELATIONEN TIL DE VOKSNE

- Det bedste er fællesskabet mellem de voksne og børnene – at de voksne tager meget initiativ til at lære os at kende.
- De voksne er der altid, hvis man har brug for hjælp. De giver råd og ser tingene fra andre perspektiver end de fleste børn kan. Hvis man er ked af det, ikke har det godt, hvis der opstår konflikter, selv hvis man ikke kan vælge, hvilken kugle is man vil have, er de voksne der altid til at hjælpe én, uanset hvor dum en situation man er havnet i.
- Fællesskabet på kolonier er dét, der gør det hele så fantastisk. Pædagogerne har nemlig stort fokus på, at alle skal have det godt og ikke skal føle sig uden for.

De sociale kompetencer og værdier for samvær

Kolonien danner en helt unik ramme for fællesskabende samvær med tid til fordybelse og nærvær. Et frirum fra hverdagen, der tilbyder mulighed for træning af sociale kompetencer, robusthed og personlig integritet. Børneforsker Erik Sigsgaard siger, at kolonien vender vrangen ud på dagligdagens voksenrationaler og sætter eventyret i fokus. Det gør den særligt værdifuld i børns udvikling¹. Vi har spurgt ind til børnenes opfattelser af koloniernes værdier for socialt samvær og de gensidige forventninger til hinanden.

Størstedelen svarer, at de oplever, det er vigtigt at være søde ved hinanden, udvise respekt og tage ansvar for og vare på hinanden. Besvarelserne viser, at børn og unge har klare opfattelser af, hvad der forventes af dem, og hvad de forventer af hinanden for at have en god koloni. Det tyder på, at børn og unge på kolonierne oplever at være en del af et forpligtende fællesskab, hvor de er gensidigt afhængige af hinanden.

1. Hvor blev kolonien af? TEMA. Børn og Unge, nr. 9, 2019.

Hvad er vigtigt, når man er på koloni?

Hvad tænker du om de voksnes forventninger og om jeres forventninger til hinanden?

Det er vigtigt at deltage i fællesskabet med de andre på turen. Man skal passe på ikke at isolere sig med få venner. Det er vigtigt, at vi overholder aftaler og følger regler fra de voksne og opfører os ordentligt. Det giver dårlig stemning, når nogen bare gør, som de har lyst til.

Det er vigtigt, at vi har det sjovt, tror jeg, og at vi kan være sammen både med dem, der er på værelset, men også dem fra andre værelser.

Man skal gøre som man bliver bedt om, være alment høflig og deltage i fælles aktiviteter.

Vi forventer, at alle får en god tur, og at alle gør deres bedste selv for, at det bliver en god tur.

Med den frihed de giver os, så stoler de på, at vi ikke laver noget ballade.

Det er vigtigt, at man er en god kammerat, så alle har det sjovt, og ingen føler sig udenfor.

Jeg oplever pædagogerne som værende tillidsfulde og venlige. De viser tillid til, at vi ser efter hinanden, og at vi opfører os eksemplarisk og møder til den aftalte tid. Når vi har den tillid, kan det føles meget nemt at omgås hinanden og have en god tur.

Det er vigtigt, at alle, der deltager, har respekt for de voksne og har en god indstilling til turen.

De nye erfaringer

Jeg har lært at ride
og stå på ski.

Kolonien har givet mig
mere tro på mig selv.

At være på koloni
rensner sjælen.

**Hvad har kolonien gjort for dig?
Har du lært, opdaget eller set noget nyt?**

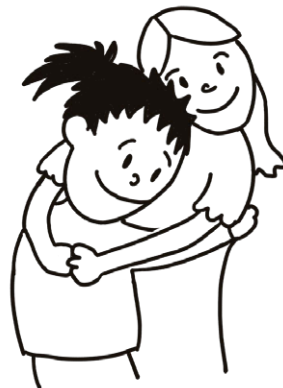
Det har lært mig, at andre mennesker
ikke altid er som forventet - og
at man nogle gange bare skal gøre
tingene og springe ud i det.

På skituren prøvede jeg det
største hop, jeg nogensinde har
taget, og jeg landede perfekt.

Jeg har lært at
være mindre sur.

Det har lært mig at skabe
nye venskaber.

Jeg har lært at lave drømmefangere og
lave retter, jeg ikke har lavet før.

De bedste minder

Kolonier skaber minder for livet og nye venskaber opstår. Når vi beder børnene om at beskrive deres bedste minder, så vækker koloniernes varemærke genklang. Flere børn skriver, at der er så mange minder, at de slet ikke kan vælge. En gennemlæsning viser, at venskab, fællesskabsfølelse og skøre, sjove eller tankevækkende oplevelser går igen i deres beskrivelser.

At være væk fra sin hverdag, udforske ukendte omgivelser og udfordres med nye opgaver i selskab med kendte og nye kammerater og voksne giver oplevelser, der sætter sig spor i hukommelsen. Kolonien som arena for stærke minder er med til at gøre den særlig betydningsfuld i børns udvikling. *"Minder er byggesten i personlighedsdannelsen og den livshistorie, som børnene er ved at bygge op"* ifølge Dorthe

Berntsen, der er professor i hukommelsesforskning¹. Pædagerne har en vigtig opgave som formidlere og fortolkere af alle minderne fra kolonierne sammen med børnene. Det handler ikke kun om de sjove og positive oplevelser, men også de fysiske og sociale strabadser giver minder, der kan blive til gode og lærerige erfaringer.

Vi har med projektet gravet dybt i fortællinger om kolonier, gyldne øjeblikke og børnenes oplevelser. Vi har afdækket de pædagogiske handlinger og fundet vores bud på den dybere mening og koloniernes pædagogiske kvalitet. Vi stikker spaden i jorden og lader børnene få de sidste ord

1. Hvor blev kolonien af? TEMA. Børn og Unge, nr. 9, 2019.

Hvad er dit bedste koloniminde?

Da mig og tre af mine venner gik rundt i Oslo, og vi fandt en brændende skraldespand. Det var en virkelig sjov oplevelse.

Da vi var i Berlin, kom vi hen på en virkelig kendt koncentrationslejr. Det gjorde virkelig indtryk på mig. Det fremkaldte rigtig mange tanker.

Der er mange gode minder. At spille en masse musik rundt i landet, at bo på værelse med sine venner og at hugge brænde med en brækket arm midt i en svensk skov.

At lære at stå på ski på klubben.

At sove i telt med fire fra 9. klasse. De var noget anderledes på den gode måde. De behandlede mig ikke anderledes selvom jeg var yngre, ELLER fordi jeg var det modsatte køn. Jeg prøvede at bidrage lige så meget. Deres humor var også anderledes og det var sjovt at leve med andre mennesker end mine forældre.

Jeg har fået to bedste venner på en af kolonierne.

En tidligere pædagog lagde mig og min veninde i trance. Hun spillede afslappende musik og lavede en guidet meditation, så vi faldt i søvn i flere timer på en skinnende græsplæne.

Et godt minde fra Aalborgfestivalen er at have sommerfugle i maven og hjertet helt oppe i halsen, fordi vi snart skulle på scenen.

Et af de bedste minder er nok, da vi var i Spanien. Vi havde været ude på tur om dagen, det var superhyggeligt, og vi havde den sødeste turguide. Om aften gik vi ned ad stranden til et marked med hjemmelavede smykker og duftlys. Folk løb rundt og købte ting, nogle prøvede trampoliner og andre lavede abegang. Det var alt i alt en super hyggelig tur, og jeg har så mange gode minder og oplevelser derfra. Men den her aften gav mig et ekstra godt indtryk, fordi vi alle havde det sjovt og kunne med hinanden, hvilket min klasse ikke er vant til. Det var en rigtigt fed følelse.

Turen til Paris, da jeg gik i 9. klasse og fik lov at rejse med to af mine bedste kammerater – og med mine to yndlingspædagoger. Det kunne næsten ikke blive andet end hyggeligt. Turen har gjort stort indtryk på mig, da det på sin vis satte et punktum for min folkeskoletid og klubtid.

Litteratur og inspiration

Assist 2020. Fritids- og ungdomspædagogikkens Assist. Bak Larsen & Agerschou. Forlaget Toke Agerschou 2020

Fremtidens Klubtilbud. Christoffer Schultz, Ditte Marie Lindeskov og Jesper Larsen. Ungdomsringen 2021

Hvor blev kolonien af? TEMA. Børn og Unge, nr. 9, 2019

Lær af de gyldne øjeblikke – en håndbog i ledelse med mening. Charlotte Larsen, Steen Hildebrandt og Trine Beckett. Akademisk Forlag, København 2015

Tak til Laila Sørensen, Sanne Thorvil, Harald Juul, Andreas Fløde og Søren Bot for utrætteligt pædagogisk engagement i projektet – og mange tak for faglig sparring til forlagsredaktør Toke Agerschou og udviklingskonsulent Gunn Brejnholt Falck fra **UNGDOMSRINGEN**.

Marie Lørring Dahl, 2021.

“Minder i hjertet – på koloni med Fritidscentret” er en del af Pumpestationens Fritidscenters projekt *Grav kvaliteten ud af hverdagshandlingerne*. I fritids- og ungdomsklubber er der en lang tradition for at tage på kolonier med børn og unge. Denne publikation giver os et unikt indblik i kolonien som et pædagogisk udviklings- og læringsrum for børn og unge.

Kolonier danner en særlig ramme for fællesskabende aktiviteter og samvær med tid til fordybelse og nærvær. Børn får minder for livet, kolonierne sætter sig spor og gør en forskel i børns udvikling.

Pædagogernes kolonifortællinger præsenteres. Vi får indblik i børnenes perspektiver og oplevelser. Hensigten med publikationen er at synliggøre, beskrive og dokumentere det fritidspædagogiske arbejde og bidrage til udviklingen af det fritids- og ungdomspædagogiske felt.

Pris 79,- kr.

ISBN 978-87-971584-1-8

9 788797 158418 >